

Kouvolan kaupungin lukiokoulutuksen ja aikuisten perusopetuksen opiskeluhoitosuunnitelma

1.8.2023 alkaen

Sisällys

Johdanto	4
1. Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut	6
1.1 Käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut, sekä niistä tiedottaminen	6
1.1.1 Opiskeluterveydenhuolto	6
1.1.2 Opiskeluhoollon psykologi	7
1.1.3 Opiskeluhoollon kuraattori.....	7
1.2 Opiskeluhoollon palveluiden järjestäminen ja sen edellyttämä työn- ja vastuunjako, palveluihin ohjaaminen sekä palvelujen toteuttamisessa tarvittava yhteistyö	7
1.2.1 Opiskeluhoollon psykologi ja kuraattori.....	8
1.2.2 Hyvinvointitutor	8
1.3 Opiskeluhoollon palveluiden kohdentaminen yksittäisiin opiskelijoihin, oppilaitosyhteisöön ja yhteistyöhön liittyviin tehtäviin sekä opiskeluhoollon kehittämiseen ja seurantaan	9
1.4 Opiskeluhoitohenkilöstön määrä lukiokoulutuksessa.....	10
2 Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat.....	10
2.1 Toimenpiteet yhteisöllisyyden edistämiseksi oppilaitosyhteistyössä.....	10
2.2 Opiskelijoiden ja oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja keskeiset tulokset	10
2.3 Yhteistyö ja toimenpiteet opiskelijoiden osallisuuden vahvistamiseksi	11
2.4 Oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitoryhmän kokoonpano, toimintatavat ja käytännöt.....	12
2.5 Opiskeluun osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin puuttuminen...	12
2.6 Toimenpiteet esteettömyyden ja saavutettavuuden edistämiseksi opiskeluympäristössä...	13
2.7 Tapaturmien ehkäiseminen, ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus	15
2.8 Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen sekä käyttöön puuttuminen.....	15
2.9 Yhteistyö ja käytänteet terveellisuuden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa.....	16
3 Yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestäminen	17
3.1 Opiskeluterveydenhuollon, kuraattori- ja psykologipalveluiden järjestäminen ja keskinäinen työn- ja vastuunjako sekä palvelujen järjestämisessä tarvittava yhteistyö.....	17

3.2. Opiskelijan ohjaaminen opiskeluhoitopalveluihin ja hänen asemansa opiskeluhoillon asiakkaana	18
3.3. Opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annettava tieto yksittäisen opiskelijan asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä.....	19
3.4. Monialainen asiantuntijaryhmä	20
3.4.1 Monialaisen asiantuntijaryhmän toimintatapojen ja käytäntöjen sopiminen ja yksilöllisten tukitoimien järjestämisen periaatteet	20
3.4.2 Menettelytavat yksittäistä opiskelijaa koskevan asian käsittelystä monialaisessa asiantuntijaryhmässä	20
3.4.3 Tarvittavan opiskeluhoillon järjestäminen kurinpitotoimen tai opiskelijan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä.....	21
3.4.4 Opiskeluhoitokertomuksen laatiminen ja säilytys.....	22
3.4.5 Psykologisiin tutkimuksiin ohjaaminen	23
3.5 Käytännöt opiskelijan kehitystason ja edun toteutumisen arvioimiseksi opiskeluhoillon henkilöstöön kuuluvan sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön toimesta	24
3.6 Sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestämiseen liittyvä yhteistyö oppilaitoksessa.....	24
3.7. Opiskeluterveydenhuollon sairaanhoitopalveluiden järjestämistapa ja ohjaus niihin hakeutumiseksi	24
3.8. Yhteistyö opiskelijan opintojen ohjauksessa ja jatko-opintojen suunnittelussa.....	25
4. Yhteistyö sidosryhmien kanssa	26
4.1. Periaatteet huoltajien yhteistyön ja osallisuuden vahvistamiseksi	26
4.2. Opiskelijan, huoltajan, kasvatus- ja opetuspalveluiden henkilöstön ja opiskeluhoitopalveluiden osallisuus sekä yhteistyö opiskeluhoillon suunnittelussa, kehittämisessä ja arvioimisessa	26
4.3 Oppilaitoksen henkilöstön perehdyttäminen yhteisöllisessä työssä.....	27
4.4 Tiedottaminen.....	27
4.5. Yhteistyö hyvinvointialueen (lastensuojelu, sosiaalipalvelut, erikoissairaanhoito), nuorisopalveluiden, poliisin sekä muiden opiskeluhoillon kehittämisessä tarvittavien tahojen kanssa	28
4.5.1. Lastensuojeluilmoitus.....	28
4.5.2 Opetustoimen ja Kaakkois-Suomen poliisin ennalta estävän toiminnan ryhmän kanssa tehtävä yhteistyö	30
5. Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma.....	31
5.1 Yleistä.....	31
5.2 Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen	32

5.2.1 Kiusaamisen ja häirinnän estäminen ja siihen puuttuminen.....	32
5.2.2 Toimintamalli väkivaltatilanteessa	33
5.3 Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemisen käsittely oppilaitos-ryhmä- ja yksilötasolla.....	34
5.4 Yhteistyö huoltajien kanssa.....	34
5.5 Yksilöllinen tuki, tarvittava hoito, muut toimenpiteet ja jälkiseuranta sekä teon tekijän että sen kohteena olevan osalta.....	35
5.6 Yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa.....	35
5.7. Suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille	35
5.8. Suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi	36
5.9. Toiminta äkillisissä kriiseissä sekä uhka- ja vaaratilanteissa.....	36
5.9.1. Kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat äkillisissä kriisitilanteissa.....	36
5.9.2. Johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako erilaisissa kriisitilanteissa ja niihin varautumisessa	36
5.9.3. Sisäisen ja ulkoisen sekä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän välisen tiedottamisen ja viestinnän periaatteet	36
5.9.4. Psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen	37
5.9.5. Suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille	38
5.9.6. Toimintavalmiuksien harjoittelu	38
5.9.7. Suunnitelman arviointi ja päivittäminen	38
6. Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen (omavalvonta).....	38
6.1. Yleistä.....	38
6.2. Seurattavat asiat.....	38
6.3. Tietojen kokoamiseksi käytettävät menetelmät	39
6.4. Seurannan aikataulu	39
6.5. Seurannan vastuussa oleva taho	39
6.6. Seurantatietojen käsittely ja niiden hyödyntäminen opiskeluhoillon kehittämisessä.....	39
6.7. Keskeisistä tuloksista tiedottaminen opiskelijoille, huoltajille ja tarvittaville yhteistyökumppaneille.....	39
7. Opiskeluhoillon tiedonsaantioikeus Kymenlaaksossa	40

Johdanto

Oppilas- ja opiskeluhoitolain (1287/2013, OHL) 3 §:n 1 momentin mukaan opiskeluhoollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. Opiskeluhoitoa toteutetaan opetustoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa (OHL 3.4 §).

Opiskeluhoollon tarkoituksena on varmistaa opiskelijoiden yhdenvertainen mahdollisuus oppimiseen ja hyvinvointiin sekä huolehtia oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista ja opiskeluympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Tavoitteena on ongelmien ehkäisy ja tarvittavan tuen järjestäminen mahdollisimman varhain. [*Opiskeluhoollon kokonaisuus on liitteenä.*](#)

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma korvaa opiskeluhoollon osalta paikallisen opetussuunnitelman. Se sisältää koulutuksen järjestäjäkohtaisesti määritellyt opiskeluhoitotyön tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteen opiskeluhoollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (OHL 13 §). Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelma sisältää valtakunnallisten lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaan seuraavat asiat:

- 1) Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista
- 2) Lukioyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi
- 3) Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoito)
- 4) Yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa.
- 5) Suunnitelmat opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma
- 6) Seuranta ja arviointi (omavalvonta)

Kouvolassa lukiokoulutusta järjestävät kaksi päivälukiota (Kouvolan yhteislyseo ja Kuusankosken lukio), sekä iltalukio. Iltalukio vastaa myös aikuisten perusopetuksesta Kouvolan kaupungissa. Oppilaitoksella tai koululla tässä suunnitelmassa tarkoitetaan Kouvolan päivälukioita, sekä

Kouvolan iltalukiota. Tässä suunnitelmassa käytetään sekä lukioissa että aikuisten perusopetuksessa opiskelevien henkilöiden kohdalla käsitettä opiskelija.

Tämä opiskeluhuoltosuunnitelma on tehty Kouvolan kaupungin päivälukioille, iltalukiolle sekä aikuisten perusopetukselle. Aikuisten opetussuunnitelman mukaisesti lukio-opintoja suorittavat oppivelvolliset opiskelijat kuuluvat opiskeluhuollon piiriin (OHL 1 §). Opiskeluhuollon järjestämisessä ja toteuttamisessa noudatetaan soveltuvin osin samoja periaatteita kuin valtakunnallisissa lukion opetussuunnitelman perusteissa määrätään (Määräys OPH-2263-2019).

Oppilas- ja opiskelijahuoltolakia ei sovelleta sellaiseen opiskelijaan, joka suorittaa lukio-opintoja aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman mukaisesti eikä lukion aineopiskelijoihin. Opiskelijat, jotka opiskelevat koko perusopetuksen oppimäärää aikuisten perusopetuksen perusteiden mukaan (tutkintotavoitteiset opiskelijat) on oikeus opiskeluhuoltopalveluihin, joita ovat koulu- ja opiskeluterveydenhuoltopalvelut sekä kuraattori- ja psykologipalvelut (OHL 3 § ja 4 §). Opiskelijalla on oikeus saada maksutta opiskeluhuolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää, lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluja (OHL 9 §).

Opiskeluhuollon järjestämisessä ja toteuttamisessa aikuisten perusopetuksessa noudatetaan soveltuvin osin samoja periaatteita kuin oppivelvollisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määrätään (Määräys 104/011/2014). Aikuisten perusopetuksen osalta opiskeluhuollon käytännöistä paikallisesti päätettäessä on kiinnitettävä huomiota siihen, että ratkaisut tukevat opetuksen tavoitteiden saavuttamista sekä oppimaan oppimisen ja yhteiskuntaan integroitumisen toimintakulttuuria. Suunnitelman valmistelussa huomioidaan opiskelijaryhmän erityispiirteet, kuten ikä, elämäntilanne sekä kulttuuritausta (Määräys OPH-4613-2022).

Kaupungin lukioiden ja aikuisten perusopetuksen opiskeluhuoltosuunnitelmassa noudatetaan edellä mainittua valtakunnallisissa lukion opetussuunnitelman perusteissa määrättyä (Määräys OPH-2263-2019) rakennetta. Otsikointeja on lyhennetty käytännöllisistä syistä, mutta kappaleiden sisällöt vastaavat valtakunnallista otsikointia. Lisäksi opiskeluhuoltosuunnitelman kappaleessa 7 kerrotaan tiedonsiirron erityispiirteistä Kymenlaaksossa opetuksen järjestäjän ja hyvinvointialueen välillä.

Suunnitelmassa käytetään seuraavia säädöslyhenteitä:

LL	lukiolaki 714/2018
POL	perusopetuslaki 628/1998
OHL	oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013

1. Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut

1.1 Käytettävissä olevat opiskeluhoitopalvelut, sekä niistä tiedottaminen

1.1.1 Opiskeluterveydenhuolto

Opiskeluterveydenhuolto kuuluu oppilaitoksissa oppilas- ja opiskeluhoitolain mukaiseen opiskelijahuollon kokonaisuuteen ja sen ydintoimintoja ovat terveystarkastukset, terveysneuvonta sekä oppilaitoksen terveyden ja turvallisuuden edistäminen. Opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajilla on myös avovastaanottoa.

Opiskeluterveydenhuollossa huomioidaan kuntia sitova valtioneuvoston asetus (338/2011) neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta. Opiskeluterveydenhuollon osalta asetuksen tarkoituksena on varmistaa, että terveystarkastukset ja terveysneuvonta ovat suunnitelmallisia, tasoltaan yhtenäisiä ja väestön tarpeet huomioon ottavia kunnallisessa terveydenhuollossa. Valtioneuvoston asetuksen myötä tavoitteena on vahvistaa lasten, nuorten ja perheiden terveyden edistämistä, tuen tarpeiden varhaista tunnistamista ja tuen järjestämistä sekä syrjäytymisen ehkäisemistä.

Terveydenhoitaja on kouluyhteisön terveyden edistämisen asiantuntija, opiskelijan ja hänen vanhempiensa tukija ja mahdollisten ongelmien havaitsija sekä jatkotutkimuksiin ja hoitoon ohjaaja. Terveydenhoitajan työn painopiste on ennaltaehkäisevässä työssä ja erityisesti mielenterveys-, päihde- ja ylipaino-ongelmissa, sekä seksuaalineuvonnassa ja terveyserojen kaventamisessa.

Terveydenhoitaja antaa konsultaatioapua opettajille ja tekee yhteistyötä opiskeluruokailusta vastaavien henkilöiden kanssa. Terveydenhoitaja antaa tarvittaessa myös puhelinneuvontaa. Terveydenhoitaja osallistuu mahdollisuuksien mukaan vanhempainiltoihin.

Opiskeluterveydenhuollon lääkäri on lääketieteellinen asiantuntija ja terveydenhoitajan työpari. Hän voi osallistua oman alansa asiantuntijana opiskeluhoollon toimintaan sekä antaa konsultaatioapua opiskelijoiden vanhemmille ja oppilaitoksen työntekijöille. Terveydenhoitaja ja lääkäri toimivat sovittuina ajankohtina oppilaitoksissa.

Opiskeluterveydenhuollon palvelut järjestetään Kouvolan lukioissa yhteistyössä Kymenlaakson hyvinvointialueen kanssa valtakunnallisten suositusten mukaisesti. Opiskeluterveydenhuolto tiedottaa palveluistaan oppilaitoksen tiedotuskanavissa, kuten kotisivuilla ja opinto-oppaassa. Lisäksi palveluista voidaan tiedottaa sähköpostilla, tekstiviestein tai puhelimitse.

1.1.2 Opiskeluhuollon psykologi

Opiskeluhuollon psykologipalvelut kohdennetaan vuosittain oppilas- ja opiskeluhoitolain 9 a §:ssä säädettyjen mitoitusten mukaisesti. Konsultaatiota on saatavissa lukuvuoden työpäivinä.

Opiskelijaryhmätyöskentely ja opiskelijoiden tapaamiset toteutetaan ajanvarauksella sopimuksen mukaan lähi- ja etäpalveluna. Psykologi osallistuu myös oppilaitosten opiskeluhoitoryhmän työskentelyyn sekä tarvittaessa yksilökohtaisten asiantuntijaryhmien työskentelyyn.

Opiskeluhuollon psykologit tiedottavat palveluistaan oppilaitoksen tiedotuskanavissa, kuten kotisivuilla ja opinto-oppaassa. Lisäksi palveluista voidaan tiedottaa sähköpostilla, tekstiviestein tai puhelimitse.

1.1.3. Opiskeluhuollon kuraattori

Opiskeluhuollon kuraattoripalvelut toteutetaan lähi- ja etäpalveluna. Kuraattoripalvelu kohdennetaan tasapuolisesti lukioden välille yksilölliset tarpeet huomioiden. Konsultaatiota on saatavissa lukuvuoden työpäivinä. Opiskelijaryhmätyöskentely ja opiskelijoiden tapaamiset toteutetaan ajanvarauksella. Kuraattorit osallistuvat oppilaitoksen opiskeluhoitoryhmän työskentelyyn sekä tarvittaessa yksilökohtaisten asiantuntijaryhmien työskentelyyn.

Kuraattorit tiedottavat palveluistaan oppilaitoksen tiedotuskanavissa, kuten kotisivuilla ja opinto-oppaassa. Lisäksi palveluista voidaan tiedottaa sähköpostilla, tekstiviestein tai puhelimitse.

1.2 Opiskeluhuollon palveluiden järjestäminen ja sen edellyttämä työn- ja vastuunjako, palveluihin ohjaaminen sekä palvelujen toteuttamisessa tarvittava yhteistyö

1.2.1 Opiskeluhuollon psykologi ja kuraattori

Opiskeluhoitoa toteutetaan kasvatus- ja opetuspalveluiden sekä hyvinvointialueen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa (OHL 3.4 §). Opiskeluhoitopalvelut järjestetään ensisijaisesti lähipalveluna.

Opiskeluhoollon psykologi on ihmisen käyttäytymisen, ajattelun ja tunne-elämän asiantuntija, joka tuntee nuoren psyykkisen normaalikehityksen ja sen poikkeamat. Psykologi auttaa tukea tarvitsevia opiskelijoita koulunkäyntiin, oppimiseen ja hyvinvointiin liittyvissä vaikeuksissa.

Terveydenhuollon ammattihenkilönä psykologi huolehtii opiskelijoiden mielenterveyden arvioinnista sekä psykologisen hoitotyön suunnittelusta, ohjauksesta, toteutuksesta ja seurannasta. Psykologipalveluihin kuuluu myös oppilaitoksen henkilökunnan konsultointi sekä kouluttaminen ja tiedottaminen mielenterveyden edistämiseen ja sairastumisen ennaltaehkäisyyn liittyvissä asioissa.

Opiskeluhoollon psykologi toimii yhteistyössä opinto-ohjaajan kanssa, kun opiskelijan hyvinvoinnin edistäminen edellyttää opintosuunnitelmiin liittyviä järjestelyjä. Oppimisvaikeuksien kohdalla psykologi toimii yhteistyössä erityisopettajan kanssa. Opiskelijan luvalla hän voi neuvotella lisäksi ryhmänohjaajan tai aineenopettajan kanssa tarvittavan tuen varmistamiseksi oppilaitoksessa. Opiskeluhoollon kuraattorin kanssa psykologi voi tehdä yhteistyötä esimerkiksi opiskelijan koulukiusaamiseen, tulehtuneisiin ihmissuhteisiin tai sosiaalipalveluiden tarpeisiin liittyen. Psykologi tekee tarvittaessa yhteistyötä opiskeluterveydenhuollon kanssa.

Opiskeluhoollon kuraattori on oppilaitoksen sosiaalialan asiantuntija. Kuraattorin tehtävänä on tukea ja edistää opiskelijan kokonaisvaltaista hyvinvointia ja opintojen etenemistä. Hän toimii yhteistyössä opiskelijan, huoltajien, oppilaitoksen henkilökunnan ja muiden mahdollisten yhteistyötahojen kanssa. Kuraattorityö on pääosin ennaltaehkäisevää yhteisöllistä toimintaa. Kuraattori tekee myös yksilöllistä asiakastyötä ja hän on oppilaitoksen henkilökunnan käytettävissä konsultaatiota vaativissa asioissa.

1.2.2 Hyvinvointitutor

Kouvolassa opiskeluhoollon palveluita täydennetään kuntakohtaisella hyvinvointitutoreiden palvelulla. Hyvinvointitutor toimii oppilaitoksissa mielen hyvinvoinnin asiantuntijana ja edistäjänä. Pääasiallisina tehtävinä ovat kasvatuksellisen ja mielenterveysosaamisen tuominen oppilaitosten

yhteisölliseen hyvinvointityöhön. Lisäksi hyvinvointitutorit tuovat osaamisensa terveellisen oppimisympäristön kehittämiseen yhteisöissä.

Hyvinvointitutorin työ on kokonaisvaltaista hyvinvoinnin tukemista oppilaitosyhteisön, luokkayhteisön ja yksittäisen opiskelijan ja perheen sekä verkostojen kanssa yhteistyössä toimien. Hyvinvointitutor tukee pääasiallisesti opiskelijoita kasvatuksellisin ja yhteisöllisin keinoin sekä opettajan että perheiden kanssa yhteistyötä tehden. Hyvinvointitutor voi osallistua myös yhtenä oppilaitoksen edustajana verkostotyöskentelyyn. Hyvinvointitutor tukee työskentelyllään koko yhteisön tai ryhmän hyvinvointia sekä nuoren sitoutumista ryhmään. Kiusaamiseen puuttuminen ja nollatoleranssin edistämistyö kuuluvat keskeisesti hyvinvointitutorin tehtävään.

1.3 Opiskeluhuollon palveluiden kohdentaminen yksittäisiin opiskelijoihin, oppilaitosyhteisöön ja yhteistyöhön liittyviin tehtäviin sekä opiskeluhuollon kehittämiseen ja seurantaan.

Kouvolan lukioissa järjestetään opiskeluhuollon psykologipalvelut opiskelijamitoituksen mukaisesti (OHL 9 a §). Tarvittaessa puuttuvaa resurssia on pyritty korvaamaan konsultoivalla psykologipalvelulla. Psykologipalvelut ovat kaikkien oppivelvollisten käytettävissä Kouvolan lukioissa sekä aikuisten perusopetuksessa ja ne tuotetaan lähi- ja etäpalveluina.

Kouvolan lukioissa järjestetään kuraattoripalvelut opiskelijamitoituksen mukaisesti (OHL 9 a §). Kuraattori on tavattavissa jokaisessa lukiossa ja aikuisten perusopetuksessa sekä nimettynä päivänä että akuutin tarpeen mukaan oppilaitoksen yksilölliset tarpeet huomioiden.

Opiskelijalle on tarjottava mahdollisuus päästä keskustelemaan henkilökohtaisesti psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija tai muu henkilö on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä (OHL 15 §). Asian kiireellisyyden arvioi se psykologi tai kuraattori, jolta keskustelumahdollisuutta on pyydetty.

Kouvolan lukioissa järjestetään opiskeluterveydenhuoltopalvelut valtakunnallisen suosituksen mukaisesti.

1.4. Opiskeluhuollon henkilöstön määrä lukiokoulutuksessa

Opiskeluhuollon henkilöstömitoitus on määritelty seuraavasti:

Psykologien henkilöstömitoitus on 1 psykologi / 780 opiskelijaa. Psykologipalvelut pyritään toteuttamaan mitoituksen mukaisesti. Tarvittaessa puuttuvaa resurssia on pyritty korvaamaan konsultoivalla psykologipalvelulla.

Kuraattorien henkilöstömitoitus on 1 kuraattori / 670 opiskelijaa. Kuraattoripalvelut toteutuvat mitoituksen mukaisesti.

Opiskeluterveydenhuollossa suositus on 1 terveydenhoitaja / 570 opiskelijaa.

Opiskeluterveydenhuollon palvelut toteutuvat suosituksen mukaisesti.

Lääkärimitoitus on valtakunnallisten suositusten mukainen, eli 1 lääkäri/1800 opiskelijaa.

2 Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat

2.1 Toimenpiteet yhteisöllisyyden edistämiseksi oppilaitosyhteistyössä

Yhteisöllinen opiskeluhoito on osa oppilaitoksen toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään opiskelijoiden osallisuutta, oppimista, hyvinvointia ja terveyttä. Lisäksi edistetään ja seurataan opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä (OHL 4 §).

2.2 Opiskelijoiden ja oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytännöt ja keskeiset tulokset

Opiskelijalla on oikeus lukiolain (714/2018, LL) 40 §:n ja perusopetuslain (628/1998, POL) 29 §:n mukaan turvalliseen opiskeluympäristöön. Siihen kuuluu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on opiskelijoiden ja henkilökunnan turvallisuuden takaaminen kaikissa tilanteissa. Opiskelijoiden osallisuus opiskeluyhteisön

turvallisuuden edistämisessä tukee hyvinvointia ja tarkoituksenmukaista toimintaa turvallisuutta vaarantavissa tilanteissa. Turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen on osa oppilaitoksen toimintakulttuuria, ja se otetaan huomioon kaikessa oppilaitoksen toiminnassa. Keskeiset oppilaitoksen hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta määräävät sekä ohjaavat normit löytyvät edellä mainittujen säädösten lisäksi myös opetussuunnitelmasta sekä oppilaitosten järjestyssäännöistä. Aikuisten lukiokoulutusta varten ei tarvitse hyväksyä järjestyssääntöjä (LL 40.6 §). Sen sijaan aikuisten perusopetuksessa järjestyssäännöt tulee olla (POL 29 § ja 46 §).

Opiskeluhuollon palveluissa painotetaan ennaltaehkäisevää ja yhteisöllistä opiskeluhoitotyötä ja pyritään sen hyvällä toteuttamisella vähentämään yksilökohtaisen opiskeluhoollon tarvetta. Psykologin ja kuraattorin asiakkaana voivat olla opiskelijan lisäksi myös perhe, oppilaitoksen henkilökunta tai koulu yhteisö. Ennaltaehkäisevässä työssä psykologi ja kuraattori osallistuvat koulu yhteisön hyvinvoinnin, turvallisuuden ja myönteisen opiskeluilmapiirin edistämiseen. Psykologipalveluiden ja kuraattoripalveluiden ennaltaehkäisevä työ voi sisältää neuvontaa ja koulutusta opiskelijaryhmille, huoltajille ja oppilaitoksen henkilökunnalle sekä tiedottamista samoille tahoille. Lisäksi ennaltaehkäisevään työhön kuuluu hyvinvointia edistävien toimintatapojen kehittäminen oppilaitoksissa yhdessä muun henkilökunnan kanssa sekä osallistuminen opiskeluhoitoryhmän toimintaan. Psykologin ja kuraattorin yhteisöllisiä toimintamuotoja voivat lisäksi olla esimerkiksi ryhmien ohjaaminen ja luokkien seuranta.

Opiskelijoiden ja oppilaitos yhteisön hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta seurataan säännöllisesti. Mittareina käytetään vuosittain toteutettavia opiskelijapalautekyselyä ja hyvinvointikyselyä sekä joka toinen vuosi toteutettavaa terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kouluterveyskyselyä. Lisäksi oppilaitos yhteisön hyvinvointia seurataan ja hyvinvointiin liittyviä toimenpiteitä koordinoidaan oppilaitoskohtaisessa opiskeluhoitoryhmässä. Oppilaitos yhteisön turvallisuuden ylläpitämisessä ja edistämisessä sekä opiskelijan tukemisessa noudatetaan myös [Kymenlaakson maakunnalliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan](#) sekä [Kouvolan kaupungin hyvinvointioppimisen suunnitelmaan kirjattuja sisältöjä ja tavoitteita](#).

2.3 Yhteistyö ja toimenpiteet opiskelijoiden osallisuuden vahvistamiseksi

Yhteisöllisen opiskeluhoollon lähtökohtana on opiskelijan ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen. Toteuttamisessa otetaan huomioon sekä aikuistuva itsenäisen nuoren itsenäisyyden tukeminen, että huoltajien osallistuminen. Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä otetaan

huomioon yhteistyö myös kunnan ja hyvinvointialueen muiden nuorten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Opiskelijoiden osallisuuden vahvistamisessa pyritään edistämään myös [Kymenlaakson maakunnalliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan](#) sekä [Kouvolan kaupungin hyvinvointioppimisen suunnitelmaan](#) kirjattuja sisältöjä ja tavoitteita.

Kouvolan lukioiden ja aikuisten perusopetuksen toimintakulttuuri vahvistaa opiskelijoiden osallistumista. Se ilmenee opiskelijakunnan toimintana, palautteen keruuna ja opiskelijoiden kuulemisena sekä opiskelijaedustuksena erilaisissa toimielimissä ja kehittämistiimeissä.

Aikuisten perusopetuksessa opiskelijoiden kulttuuritausta luo pohjan kotoutumisen tukemiselle. Tavoitteena niin aikuisten lukiokoulutuksessa kuin perusopetuksessakin on kotoutumisen tukemisen lisäksi syrjäytymisen ehkäisy.

2.4 Oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitoryhmän kokoonpano, toimintatavat ja käytännöt

Lukioissa toimii oppilaitoskohtainen opiskeluhoitoryhmä. Se on opiskeluhoitotyötä koordinoiva moniammatillinen työryhmä.

Opiskeluhoitoryhmään kuuluvat ryhmän puheenjohtajana toimiva rehtori, opinto-ohjaaja, erityisopettaja, terveydenhoitaja, psykologi, kuraattori sekä opettajaedustus ja opiskelijakunnan edustajat. Ryhmässä voi olla myös huoltajaedustus.

Jokainen ryhmän jäsen edustaa oman ammattiryhmänsä asiantuntemusta. Ryhmä kokoontuu säännöllisesti ennalta sovitun aikataulun mukaisesti ja verkostoituu ulkopuolisten yhteistyötahojen kanssa. Opiskeluhoitoryhmä pitää kokoontumisista muistiota.

Opiskeluhoitoryhmä tiedottaa toiminnastaan suunnitelmallisesti, ja opiskelijoille annetaan tietoa opiskeluhoitoryhmän toiminnasta säännöllisesti opintojen aikana. Tietoa opiskeluhoitoryhmän toiminnasta on lisäksi opinto-oppaassa, Wilmassa sekä kotisivuilla.

2.5 Opiskeluun osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin puuttuminen

Lukiassa ja aikuisten perusopetuksessa edellytetään opiskelijalta omaehtoista vastuullista toimintaa ja jatkuvaa määrätietoista työtä. Lukiolain 30 §:n mukaan lukiolainen on velvollinen osallistumaan opetukseen, jollei hänen poissaololleen ole perusteltua syytä. Perusopetuslain 35 § mukaan aikuisten perusopetuksen opiskelijan tulee osallistua opetukseen, jollei hänen poissaololleen ole perusteltua syytä.

Wilma-järjestelmää käytetään poissaolojen ilmoittamisessa, selvittämisessä ja seurannassa. Opiskelija voi olla pois opinnoista vain pakottavien syiden vuoksi. Huoltaja selvittää Wilmassa opiskelijan poissaolot mahdollisimman pian. Täysi-ikäinen opiskelija selvittää poissaolot itse.

Opintojen etenemisen seurannassa keskeisin toimijaryhmä on ryhmänohjaajat. Ryhmänohjaajat seuraavat säännöllisesti periodeittain ryhmänsä opiskelijoiden opintojen etenemistä ja reagoivat mahdollisiin poissaoloihin nopeasti. Mikäli ongelmia esiintyy, ryhmänohjaaja ottaa yhteyttä opiskelijaan ja tarvittaessa huoltajaan selvittäessään tilannetta. Yhteistyö alle 18-vuotiaiden opiskelijoiden huoltajien kanssa on tärkeää poissaolojen ehkäisemiseksi. Ryhmänohjaajat välittävät tietoa eteenpäin opinto-ohjaajalle. *Käytännöt poissaoloihin puuttumisesta löytyvät lukiokoulutuksen [varhaisen tuen mallista](#).*

Opinto-ohjaajat seuraavat opiskelijoiden opintojen edistymistä erityisesti yksilöohjauksissa. Aineenopettajat seuraavat opiskelijoiden opiskelua oman oppiaineensa kohdalla ja reagoivat ongelmatilanteissa. *Ohjauksen yhteistyöstä tarkemmin Kouvolan kaupungin [ohjaussuunnitelmassa](#).*

Poissaolojen ehkäisemistä, suunnitelmallista seuranta ja niihin puuttumista koordinoi oppilaitoskohtainen opiskeluhoitoryhmä osana yhteisöllisen opiskeluhoitotyön kokonaisuutta.

2.6 Toimenpiteet esteettömyyden ja saavutettavuuden edistämiseksi opiskeluympäristössä

Esteettömyydellä tarkoitetaan yhdenvertaisten mahdollisuuksien ja oikeuksien toteutumista yhteiskunnassa. Palvelujen esteettömyys ja saavutettavuus tarkoittavat kansalaisten sujuvaa osallistumista yhteiskunnan toimintaan. Esteettömyyttä tarkastellaan pedagogisen esteettömyyden, asenteellisen, psyykkisen ja sosiaalisen esteettömyyden, vuorovaikutuksen esteettömyyden, tilojen ja ympäristön esteettömyyden sekä tietotekniikan käytettävyyden näkökulmasta.

Pedagogisen esteettömyyden turvaamiseen sisältyy opiskelijan tuen tarpeiden ja vahvuuksien tunnistaminen. Esteettömyyttä voidaan tukea selkeällä ja monikanavaisella opetusmateriaalilla sekä tarjoamalla lisää aikaa ja vaihtelevia mahdollisuuksia osaamisen näyttämiseen, esimerkiksi suullinen

koe tai portfolion laatiminen. Kouvolan lukioissa ja aikuisten perusopetuksessa edistetään digitaalisten palveluiden saavutettavuutta digitaalisista palveluista annetun lain (306/2019) mukaisesti. Henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassa ja/tai pedagogisen tuen suunnitelmassa voidaan kuvata, miten mahdolliset erityisjärjestelyt ja pedagogiset ratkaisut toteutetaan. Oppimisen esteiden ennakointi ja vaikeuksien ennaltaehkäisy ovat olennaisia pedagogisen esteettömyyden takeita. Opinnot voidaan tarvittaessa järjestää varsin yksilöllisesti. Tukitoimien suunnittelu aloitetaan välittömästi, kun ongelma on havaittu. Erityisjärjestelyjä voidaan tarvita sekä jokapäiväisessä opiskelussa että ylioppilaskirjoituksissa. Esteetön vuorovaikutus edellyttää vuorovaikutuksen muokkaamista erilaisille opiskelijoille sopivaksi. Vertaisvuorovaikutuksen merkitys opiskelijaryhmässä otetaan huomioon.

Asenteellisella esteettömyydellä tarkoitetaan yhdenvertaista asennoitumista jokaisen opiskelijan opiskelumahdollisuuksiin hänen ominaisuuksistaan ja taustastaan riippumatta. Koulutuksen esteettömyys ei esimerkiksi toteudu kiusaamis- ja syrjintätilanteissa. Asenteellinen esteettömyys on sosiaalisen esteettömyyden edellytys. Sosiaalinen esteettömyys tarkoittaa sitä, että jokainen yhteisön jäsen voi katsoa kuuluvansa siihen. Asenteellinen ja sosiaalinen esteettömyys toimivat osaltaan psyykkisen esteettömyyden edellytyksinä. Psyykinen esteettömyys tarkoittaa mielen hyvinvointia, joka tarjoaa eväitä ja voimavaroja oppimiseen ja kehittymiseen. Opiskeluhoitotyön merkitys on suuri, kun pyritään lisäämään asenteellista, sosiaalista ja psykologista esteettömyyttä.

Oppilaitoksen fyysisellä esteettömyydellä tarkoitetaan oppilaitosrakennuksen saavutettavuutta, liikkumis- ja toimintaesteettömyyttä rakennuksen sisällä ja sen piha-alueilla sekä oppimisympäristön hyvää ergonomiaa. *Fyysisestä esteettömyydestä on linjauksia [Kymenlaakson maakunnallisessa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa](#).*

Esteetön opiskelijavalinta on yhdenvertaisten ja tasa-arvoisten mahdollisuuksien tarjoamista kaikille hakijoille. Opiskelijavalinnassa otetaan huomioon hakijoiden toimintakykyyn, kieleen ja kulttuuritaustaan liittyvä monenlaisuus. Hakija saa selkeää ja riittävää ohjausta sekä tietoa hakeutumisesta ja opiskelijamenettelyjen vaiheista ja sisällöstä. Tiedottamisessa ja ohjauksessa otetaan huomioon hakijan yksilölliset tarpeet. Hakijoihin sovelletaan yhdenmukaisia valintakriteereitä. Yhdenvertaisuuden toteuttaminen on erityisen tärkeää opiskelijan toimintakyvyn ja terveydellisten edellytysten arvioinnissa.

Sosiaalisella esteettömyydellä tarkoitetaan myös kannustavaa ja hyväksyvää yhteisöä, jossa opiskelijaa suojellaan kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä. Opiskelijan on käyttäydyttävä muita

kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä (LL 30.2 §, POL 35.2 §). Esteettömässä opiskeluympäristössä jokaiselle opiskelijalle taataan mahdollisuus oppia ja onnistua ja kokea iloa onnistumisestaan. Sosiaalisesta esteettömyydestä on linjauksia [Kymenlaakson maakunnallisessa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa](#). Lisäksi koulutuksen ja oppimisympäristön esteettömyydestä on ohjeistusta Kouvolan lukioiden yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmassa.

2.7 Tapaturmien ehkäiseminen, ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Koulutuksenjärjestäjä vastaa, että käytetyt tilat ovat terveelliset ja turvalliset. Henkilökunnan ensiavun osaamiseen kiinnitetään huomiota. Tapaturmat dokumentoidaan tapaturmien seurantaohjelmaan (TAPE-ohjelma). Soveltuvien osin tapaturmien dokumentoinnissa voidaan käyttää myös organisaation henkilöstön käyttöön tarkoitettua Granite-ohjelmaa.

2.8 Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen sekä käyttöön puuttuminen

Päihteillä tarkoitetaan tupakkatuotteita (sähkötupakka, nuuska), alkoholia, päihtymistarkoituksessa käytettyjä lääkkeitä sekä kaikkia huumausaineiksi määriteltyjä aineita. Ongelmakäytöllä tarkoitetaan sellaista päihteiden käyttöä, joka aiheuttaa vahinkoa tai haittaa käyttäjälle tai hänen lähiympäristölleen. Koulu- ja tapaturmavakuutukset eivät korvaa päihtyneenä tapahtuneita tapaturmia.

Oppilaitosten järjestysäännöt kieltävät päihteiden, huumeiden tai vastaavien päihdyttävien aineiden hallussapidon, käytön ja niiden vaikutuksen alaisena olemisen oppilaitoksen alueella sekä oppilaitoksen järjestämissä tilaisuuksissa.

Päihteiden käytön voi tunnistaa opiskelusuoritusten heikentymisestä, poissaoloista ja oppilaitoksesta kesken työpäivän lähtemisestä. Päihteiden, erityisesti huumeiden käytöstä saattaa viestiä opiskelijan muuttunut käyttäytyminen.

Jos havaitaan tai epäillään, että opiskelija on huumeiden tai alkoholin vaikutuksen alainen, on tilanteeseen puututtava välittömästi. Opiskelijalla on oikeus osoittaa, ettei hän ole päihteiden vaikutuksen alainen. Epäilyn tai havainnon tehnyt henkilö ottaa yhteyttä huoltajaan ja tekee lastensuojeluilmoituksen. Lisäksi yhteydenotto Kymenlaakson hyvinvointialueen Nuorten Matalaan on mahdollista. Yhteydenottajana voi toimia opiskelija itse, huoltaja tai nuoren asioissa työskentelevä viranomais.

Kielletyn tai vaarallisen esineen haltuun ottamisesta sekä tarkastusoikeudesta tarkemmin Kouvolan kaupungin lukiokoulutuksen sekä aikuisten perusopetuksen suunnitelmassa kurinpitotoimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista eli [kurinpitosuunnitelmassa](#).

Opettajalle tai muun henkilöstön edustajalle voi herätä huoli opiskelijan päihteiden käytöstä, vaikka varsinaista akuuttia tilannetta ei ole syntynyt. Näissä tapauksissa otetaan yhteyttä kuraattoriin tai terveydenhoitajaan, joka keskustelee opiskelijan kanssa ja kutsuu tarvittaessa koolle moniammatillisen asiantuntijaryhmän.

2.9 Yhteistyö ja käytänteet terveellisyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

[Kouvolan kaupungin ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman](#) mukaisia koulutarkastuksia tulisi valtakunnallisen ohjeistuksen mukaan tehdä kerran kolmessa vuodessa.

Käytännössä tarkastuskäynnin ajankohta sovitaan rehtorin kanssa. Tarkastuksilla on hänen lisäkseen mahdollisesti myös mm. kiinteistönhoitaja, oppilaitoksen työsuojeluvastaava, terveydenhoitaja jne. Nämä ovat rehtorin kutsumia. Tarkastuksista on ilmoitettu etukäteen myös opettajien työsuojeluvaltuutetulle, joka ajoittain osallistuu tarkastuksille. Tarkastuspöytäkirjat lähetetään tiedoksi myös hänelle ja kaupungin tilaliikelaitokselle sekä rakennusten hoitoon.

Tarkastuksella huomioitavia asioita ovat mm. rakenteiden ja kalusteiden kunto ja ylläpito, siivousvälineet, yleinen siisteys ja järjestys, opetustilat, liikuntatilat, wc-tilat, pesu- ja pukeutumistilat, sisä- ja ulkovalaistus, lämpötila, vetoisuus, poikkeavat hajut, sisäilman laatu ja ilmanvaihdon riittävyys, kosteusvauriot, pöly ja haju, kemikaalien käsittely ja säilytys, jätehuollon järjestelyt, piha-alueet ja leikkivälineiden turvallisuus, radon sekä tupakointi.

3. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestäminen

3.1. Opiskeluterveydenhuollon, kuraattori- ja psykologipalveluiden järjestäminen ja keskinäinen työn- ja vastuunjako sekä palvelujen järjestämisessä tarvittava yhteistyö

Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle annettavia opiskeluhuollon palveluja, joita ovat opiskeluterveydenhuollon palvelut, opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä yksittäistä opiskelijaa koskeva monialainen yksilökohtainen opiskeluhoito, jota toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä. (OHL 5 §). Yksilökohtaisen opiskeluhuollon toteuttaminen perustuu aina suostumukseen (OHL 19 §).

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon tehtävänä on edistää opiskelijan hyvinvointia, terveyttä, sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia, osallisuutta, oppimista sekä edistää yhteistyötä opiskelijoiden perheiden ja muiden läheisten kanssa. Tavoitteena on myös varhaisessa vaiheessa ehkäistä ongelmia ja huolehtia tarvittavan tuen järjestämisestä. Opiskelijan osallisuus ja mielipiteet otetaan huomioon toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti (OHL 18 §).

Opiskeluhuollon psykologi on mielenterveyden asiantuntija oppilaitoksessa. Psykologi arvioi opiskelijan psyykkisessä hyvinvoinnissa ja kehityksessä tai opiskelussa esiin tulevia vaikeuksia. Hän suunnittelee ja toteuttaa tarvittavia tukitoimia ja seuraa niiden toteuttamista. Psykologi antaa opiskelijan kehitykseen ja psyykkiseen hyvinvointiin liittyvää ohjausta ja neuvontaa sekä tarjoaa kriisiapua vaikeissa elämäntilanteissa. Psykologin tukitapaamisilla tavoitellaan esimerkiksi itsetunnon, opiskelumotivaation, psyykkisen terveyden ja sosiaalisen osallisuuden edistämistä. Psykologi tekee moniammatillista yhteistyötä oppilaitoksen sisällä sekä oppilaitoksen ulkopuolisten tahojen kanssa ja toimii tarvittaessa monialaisissa asiantuntijaryhmissä. Oppimisvaikeuksien arviointi ja tutkiminen tapahtuvat psykologisten menetelmien avulla. Psykologi antaa yksilökohtaista konsultaatiota muun muassa oppimisvaikeuksiin liittyen sekä seuraa opiskelijan saamien tukitoimien riittävyyttä ja vaikuttavuutta.

Opiskeluhuollon kuraattori on sosiaalityön asiantuntija oppilaitoksessa. Kuraattorin tehtävänä on tukea opiskelijaa opiskelussa ja edistää hänen kokonaisvaltaista hyvinvointiaan. Hän antaa opiskelijan sosiaaliseen ja psyykkiseen hyvinvointiin liittyvää ohjausta ja neuvontaa sekä tarjoaa kriisiapua vaikeissa elämäntilanteissa. Kuraattorin tukitapaamisilla käsitellään esimerkiksi opiskelun haasteita, ihmissuhdeasioita, perhetilanteita, jaksamista, mielen hyvinvointia, elämänmuutoksia sekä omaan kasvuun- ja kehitykseen liittyviä asioita. Kuraattori tekee

moniammatillista yhteistyötä oppilaitoksen sisällä sekä oppilaitoksen ulkopuolisten tahojen kanssa ja toimii tarvittaessa monialaisissa asiantuntijaryhmissä. Kuraattori antaa yksilökohtaista konsultaatiota muun muassa sosiaaliin- ja vuorovaikutussuhteisiin liittyen.

Opiskeluterveydenhuollossa terveydenhoitaja ja lääkäri muodostavat työparin.

Opiskeluterveydenhuollon toimijat tekevät moniammatillista yhteistyötä muiden sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijoiden kanssa.

Opiskeluterveydenhuollon tavoitteena on terve ja hyvinvoiva opiskelija, joka voi siirtyä opiskelujen jälkeen työelämään tai jatkamaan opiskelua.

Opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on ylläpitää ja edistää opiskelijoiden hyvinvointia

- edistämällä opiskeluympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä opiskeluyhteisön hyvinvointia
- edistämällä ja seuraamalla opiskelijoiden terveyttä ja opiskelukykyä
- järjestämällä terveyden- ja sairaanhoitopalveluja opiskelijoille mukaan lukien mielenterveys- ja päihdetyö, seksuaaliterveyden edistäminen sekä suun terveydenhuolto
- tunnistamalla varhain opiskelijan oppimisen tuen tai tutkimuksen tarve, tukemalla opiskelijaa sekä tarvittaessa ohjaamalla jatkotutkimuksiin ja -hoitoon.

3.2. Opiskelijan ohjaaminen opiskeluhuoltopalveluihin ja hänen asemansa opiskeluhuollon asiakkaana

Opiskelijaa koskevista asioista keskustellaan ensin opiskelijan kanssa. Huolenhavaintaja keskusteleo opiskelijan kanssa ja ohjaa opiskelijan opiskeluhuoltopalvelujen piiriin

Yhteistyömuotoina voidaan käyttää soveltuvin osin Wilmaa, huoltajatapaamisia ja henkilökohtaisia kontakteja.

Jos oppilaitoksen työntekijä arvioi, että opiskelija opiskeluvaikeuksien tai sosiaalisten tai psyykkisten vaikeuksien ehkäisemiseksi taikka poistamiseksi tarvitsee opiskeluhuoltopalveluja, hänen on otettava viipymättä yhteyttä koulu- tai opiskeluterveydenhuollon työntekijään tai opiskeluhuollon psykologiin tai kuraattoriin yhdessä opiskelijan kanssa ja annettava tiedossaan olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot (OHL 16 §).

Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, opiskelijalle on annettava tieto yhteydenotosta ja mahdollisuus keskustella yhteydenottoon liittyvistä syistä viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija tai muu henkilö on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä. (OHL 15 §).

Opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on annettava tieto yhteydenotosta opiskeluhuollon työntekijään, ellei muussa laissa säädetä toisin. Yhteydenotossa on huomioitava oppilas- ja opiskelijahuoltolain 18 §:n 2 momentin säännökset.

Oppilas- ja opiskeluhuoltolain 15 §:n mukaan opiskelijalle on tarjottava mahdollisuus päästä keskustelemaan henkilökohtaisesti opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija tai muu henkilö on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä. Asian kiireellisyyden arvioi se psykologi tai kuraattori, jolta keskustelumahdollisuutta on pyydetty.

Alaikäinen ja muu vajaavaltainen voi, ottaen huomioon hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muut henkilökohtaiset ominaisuutensa sekä asian laatu, painavasta syystä kieltää huoltajaansa tai muuta laillista edustajaansa osallistumasta itseään koskevan opiskeluhuoltoasian käsittelyyn sekä antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä opiskeluhuollon tietoja huoltajalleen tai muulle lailliselle edustajalleen, jollei se ole selvästi hänen etunsa vastaista. Arvion vajaavaltaisen edun toteutumisesta tekee opiskeluhuollon henkilöstöön kuuluva sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö (OHL 18.2 §).

Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhuollon palveluja (OHL 18.3 §).

3.3. Opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annettava tieto yksittäisen opiskelijan asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä

Kodin ja oppilaitoksen yhteistyön lähtökohtana on aikuistuvan nuoren ja täysi-ikäisen opiskelijan itsenäisyyden ja oman vastuullisuuden huomioonottaminen sekä huolenpito tukea tarvitsevasta opiskelijasta. Opiskelijaa koskevissa asioissa keskustellaan ensin opiskelijan kanssa.

Yhteistyömuotoina voidaan käyttää huoltajatapaamisia, henkilökohtaisia kontakteja ja mahdollisuuksien mukaan myös Wilma-ohjelmaa.

Opiskeluhoiltoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan ja hänen huoltajansa kanssa. Opiskelijat omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuisa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti.

Opiskelijan työskentelyä ja opintojen edistymistä seurataan yhdessä opiskelijan kanssa ja niistä annetaan tietoa hänen huoltajilleen. Lisäksi opiskelijoille ja huoltajille annetaan tietoa ohjauksesta, opiskeluhoilosta sekä oppimisen ja opiskelun tuesta.

3.4. Monialainen asiantuntijaryhmä

3.4.1 Monialaisen asiantuntijaryhmän toimintatapojen ja käytäntöjen sopiminen ja yksilöllisten tukitoimien järjestämisen periaatteet

Yksilökohtaista opiskeluhoiltoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan kanssa ja hänen suostumuksellaan. Opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa yksittäisen opiskelijan oikeuksista opiskeluhoillossa. Koollekutsuja kokoaa tapauskohtaisesti monialaisen asiantuntijaryhmän, jotta yksittäisen opiskelijan opiskeluhoilollisen tuen tarve voidaan selvittää ja opiskeluhoillon palvelut tarkoituksenmukaisesti kohdentaa. Ryhmän kokoontuminen edellyttää opiskelijan ja/ tai huoltajan kirjallista suostumusta. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön, joka huolehtii asian etenemisestä.

3.4.2 Menettelytavat yksittäistä opiskelijaa koskevan asian käsittelyssä monialaisessa asiantuntijaryhmässä

Monialainen asiantuntijaryhmä kutsutaan koolle tarpeen mukaan.

Asian käsittely yksittäisen opiskelijan tueksi koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä perustuu opiskelijan tai, jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumukseen (OHL 19.1 §).

Opiskelijan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella hänen asiansa käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhoollon yhteistyötahoja taikka opiskelijan läheisiä. Jos alaikäisellä tai muutoin vajaavaltaisella ei ikänsä tai kehitystasonsa vuoksi ole edellytyksiä arvioida itsenäisesti asian merkitystä, huoltaja ja tai muu laillinen edustaja voi antaa siihen suostumuksensa hänen sijastaan (OHL 19.2. §).

Opiskeluhooltoryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa opiskelijan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta ja ilmaista heille siinä tarkoituksessa salassa pidettäviä tietoja siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 26 §:n 3 momentissa säädetään.

Yksilökohtaisessa työssä noudatetaan tietojen luovuttamista, saamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä, kuten Euroopan unionin tietosuojasetusta (679/2016), tietosuojalakia (1050/2018), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), perusopetuslakia, lukiolakia, potilaan asemasta ja oikeuksista annettua lakia (785/1992), sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annettua lakia (812/2000) sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolakia.

Kasvatus- ja opetuspalveluiden sekä hyvinvointialueen välisestä tiedonsiirrosta, ks. myös kappale 7 *opiskeluhoollon tiedonsaantioikeus kymenlaaksossa*.

3.4.3 Tarvittavan opiskeluhoollon järjestäminen kurinpitotoimen tai opiskelijan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä.

Kouvolan lukiokoulutuksen kurinpitosuunnitelmassa on ohjeistus menettelyistä erilaisissa kurinpitotilanteissa ja opetuksen epäämisen aikana. Aikuisten perusopetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen kurinpitosuunnitelmaa. Aikuisten lukiokoulutuksessa ei tarvitse hyväksyä kurinpitosuunnitelmaa (LL 40.6 §).

Kun opiskelija erotetaan oppilaitoksesta määräajaksi tai opetus evätään enintään kolmen päivän ajaksi lukio- ja perusopetuslaissa säädetyissä tilanteissa, tällöin noudatetaan oppivelvollisuuslain 8 §:n 1–2 momentin, perusopetuslain 36 §:n 3 momentin sekä lukiolain 41 §:n 3 momentin säännöksiä opetuksen ja opiskelijahuollon järjestämisestä. Koulutuksen järjestäjän tulee yhdessä oppivelvollisen ja tämän huoltajan tai muun laillisen edustajan kanssa laatia suunnitelma oppivelvollisuuden suorittamisesta määräaikaisen erottamisen tai opiskeluoikeuden pidättämisen aikana. Oppivelvollisen tulee suunnitelman mukaisesti edistää opintojaan itsenäisesti tai muissa

oppimisympäristöissä kuin oppilaitoksessa tai työpaikalla. Oppivelvollisella on oikeus saada sellaista opetusta ja ohjausta, joka mahdollistaa opintojen etenemisen suunnitelman mukaisesti. Oppivelvollisella on oikeus oppilas- ja opiskeluhuoltolaissa tarkoitettuihin palveluihin.

Kouvolan lukiokoulutuksessa laaditaan suunnitelma opiskelun etenemisestä ja oppilas- ja opiskeluhuoltopalveluiden käyttämisestä oppilaitoksesta määräaikaaisesti erotetulle oppivelvolliselle. Sama suunnitelma laaditaan, jos opetus on evätty enintään kolmen työpäivän ajaksi. Aikuisten perusopetuksen oppivelvolliselle laaditaan suunnitelma määräaikaisen erottamisen ajaksi noudattaen soveltuvin osin lukion suunnitelmaa.

Suunnitelmassa sovitaan opiskeluhuollon tukitoimet opetuksesta epäämisen aikana ja opiskelijan palattua opetukseen, opiskelijan epäämisen ajaksi määritellyt koulutehtävät sekä käytännön tukitoimet ja järjestelyt opiskelijan hallitun opetukseen paluun tukemiseksi ja muiden opiskelijoiden ja henkilökunnan turvaamiseksi.

3.4.4 Opiskeluhuoltokertomuksen laatiminen ja säilytys

Jos opiskeluhuollon monialaisessa asiantuntijaryhmässä selvitetään opiskelijan opiskeluhuollon tarvetta ja suunnitellaan opiskeluhuollon tukea, tai kun sen jäsenet toteuttavat jo suunniteltuja ja sovittuja yksilökohtaisia opiskeluhuollon tukitoimia, asiantuntijaryhmän vastuuhenkilön on kirjattava opiskelijan opiskeluhuollon järjestämisen ja toteuttamisen kannalta välttämättömät tiedot yksilökohtaisen moniammatillisen ryhmän muistiona opiskeluhuoltokertomukseen.

Vastuuhenkilönä toimii ensisijaisesti asiantuntijaryhmän koollekutsuja, ellei asiantuntijaryhmä ole toisin sopinut. Myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet voivat tehdä tällaisia kirjauksia salassapitovelvoitteiden estämättä (OHL 20.3 §).

Yhden aiheen käsittelylle tehdään yksi opiskeluhuoltokertomus. Opiskeluhuoltokertomus kirjataan Wilma-ohjelmaan ja tulostetaan paperiversiona joka tapaamisen jälkeen. Kirjaajana voi toimia vain opetuksen järjestäjän edustaja.

Monialaisen yksilökohtaisen opiskeluhuollon rekisterin (*opiskeluhuoltorekisteri*) rekisterinpitäjä on koulutuksen järjestäjä. Koulutuksen järjestäjän vastuuhenkilö opiskeluhuoltorekisterille on kasvun tuen päällikkö. Opiskeluhuoltorekisteriin tallennetaan oppilaitoksen monialaisessa yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa laadittavat opiskeluhuoltokertomukset sekä opiskelijan ja hänen laillisen edustajansa antamat tahdonilmaisut (OHL 21.1 §).

Koulutuksen järjestäjä ei saa käyttää tässä pykälässä tarkoitettuun rekisteriin sisältyviä tietoja muuhun tarkoitukseen kuin kyseisen yksilökohtaisen opiskeluhoillon palvelun järjestämiseen ja toteuttamiseen, ellei laissa muuta säädetä (OHL 21.4 §).

Opiskeluhoitokertomus laaditaan aina kun monialainen asiantuntijaryhmä käsittelee opiskelijan asiaa. Tutkimus- ja arviointipyynnöt esitetään asiaankuuluvilla lomakkeilla (psykologisiin tutkimuksiin ohjaaminen ks. kappale 3.4.5).

Opiskeluhoitokertomus suljetaan kirjekuoreen, jonka päälle kirjoitetaan opiskelijan nimi sekä ryhmän jäsenten nimet. Kirjekuoren päälle ei kirjoiteta ryhmän jäsenten rooleja tai ammattinimikkeitä. Kertomus säilytetään lukitussa arkistossa, jonne on rajattu pääsy.

Opiskeluhoitokertomukseen liittyviä tai muita salassa pidettäviä tietoja ei saa antaa ulkopuoliselle ilman asianomaisen henkilön, tai ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen laillisen edustajansa kirjallista, yksilöityä suostumusta tai ilman tiedon luovuttamiseen oikeuttavaa lain säännöstä (OHL 22 §).

3.4.5 Psykologisiin tutkimuksiin ohjaaminen

Opiskeluhoillon psykologin tutkimuksiin ohjautuminen tapahtuu yhteistyössä opiskelijan ja opiskelijan ollessa alaikäinen huoltajan kanssa. Ennen tutkimuksiin ohjautumista on hyvä selvittää, onko opiskelijalle tehty aiemmin psykologin tutkimuksia ja voidaanko näistä tutkimuksista saada riittävä tieto opiskelijan tukemiseksi. Opiskeluhoillon psykologin tutkimukset voivat olla tarpeen, mikäli oppilaitoksessa jo käytössä olevat tukitoimet eivät riitä ja tarvitaan lisätietoa oppimisen vaikeuksien taustalla olevista syistä.

Tutkimusten tarpeen arvioiminen toteutetaan aina yhteistyössä oppilaitoksen ja opiskeluhoillon psykologin kanssa. Opiskelijan tilanteen arvioiminen aloitetaan konsultatiivisella keskustelulla opiskeluhoillon psykologin ja oppilaitoksen edustajan (yleensä erityisopettajan) kesken. Mikäli konsultaatiossa päädytään siihen, että tutkimus on tarpeellinen ja ajankohtainen, oppilaitoksen edustaja toimittaa opiskelijalle/huoltajalle rekisteröidyn informointilomakkeen ja pyytää allekirjoituksen suostumuslomakkeeseen. Oppilaitoksen edustaja (yleensä erityisopettaja yhdessä oppilaitoksen muun henkilökunnan, opiskelijan ja huoltajan kanssa) täyttää taustatietolomakkeen ja toimittaa allekirjoitetun suostumuslomakkeen, taustatietolomakkeen sekä viimeisimmän

pedagogisen asiakirjan opiskeluhoillon johtavalle psykologille. Arviointipyyntö käsitellään opiskeluhoillon johtavan psykologin ja kahden opiskeluhoillon konsultoivan psykologin muodostamassa arviointitiimissä, minkä jälkeen opiskelija ohjautuu tutkimusjonoon tai pyyntö palautetaan oppilaitokseen, jos perusteita tutkimukselle ei ole. Opiskelijan tutkimukset toteutetaan joko oppilaitoksen oman psykologin toimesta tai ostopalveluna.

3.5 Käytännöt opiskelijan kehitystason ja edun toteutumisen arvioimiseksi opiskeluhoillon henkilöstöön kuuluvan sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön toimesta

Sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö tapaa arvion pohjaksi opiskelijan ja konsultoi opiskelijan tuntevaa opetushenkilöstöä.

3.6 Sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestämiseen liittyvä yhteistyö oppilaitoksessa

Opiskelijalla ja/tai huoltajalla on ilmoitusvelvollisuus sairauden vaatimasta hoidosta, erityisruokavalioista ja lääkityksen järjestämisestä. Yhteistyötä tehdään opiskelijan, huoltajan, opiskeluterveydenhuollon, oppilaitoksen henkilökunnan sekä hoitavan tahon välillä yksilöllisen tarpeen mukaan. Erityisruokavalio terveydellisistä syistä tulee olla terveydenhuollon toteama, mutta erillistä todistusta ei tarvitse toimittaa ruokapalveluille. Lukion opiskelijoiden lomake täytetään sähköisesti erillisen ohjeistuksen mukaisesti. Sähköinen lomake toimitetaan ruokapalveluiden hallintoon ja hallinnon ruokapalveluhenkilöstö välittää ilmoituksen kohteen ruokapalvelun esihenkilölle. Lomake on mahdollista täyttää myös paperisena. Erityisruokavalion ilmoituksen ja päivittämisen hoitaa opiskelija ja/tai huoltaja. Alle 18-vuotiaan opiskelijan kohdalla lomakkeeseen vaaditaan huoltajan suostumus.

3.7. Opiskeluterveydenhuollon sairaanhoitopalveluiden järjestämistapa ja ohjaus niihin hakeutumiseksi

Opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajat pitävät avovastaanottoa sovittuina ajankohtina oppilaitoksissa. Avovastaanottoon kuuluvat koulussa tai koulumatkoilla tapahtuneiden tapaturmien hoidon tarpeen arviointi ja hoito. Koulupäivän aikana sairastunut opiskelija lähetetään kotiin. Tällöin ollaan yhteydessä myös alaikäisen opiskelijan huoltajaan. Lääkärin sairausvastaanotot järjestetään terveysasemilla.

3.8. Yhteistyö opiskelijan opintojen ohjauksessa ja jatko-opintojen suunnittelussa

Ohjaustoiminta muodostaa lukion ja aikuisten perusopetuksen toiminnassa kokonaisuuden, joka tukee opiskelijaa opintojen eri vaiheissa sekä kehittää hänen valmiuksiaan tehdä koulutusta ja elämänuraa koskevia valintoja ja ratkaisuja.

Ohjaus on tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä. Opinto-ohjausta voidaan järjestää kurssimuotoisena opetuksena, henkilökohtaisena ja pienryhmäohjauksena, vertaisohjauksena sekä näiden yhdistelmänä. Opinto-ohjaajalla on päävastuu opinto-ohjauksen käytännön järjestämisestä sekä ohjauksen kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta. Ryhmäohjaaja toimii opiskelijaryhmänsä lähiohjaajana. Aineenopettaja ohjaa opiskelijaa opettamansa aineen opiskelutaidoissa, auttaa häntä kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja oppimisen valmiuksiaan sekä tukee opiskelijoiden jatko-opintovalmiutta ja työelämätuntemusta oman oppiaineensa osalta. Erityisopettaja ohjaa opiskelijaa jatko-opintojen mahdollisiin haasteisiin liittyvissä kysymyksissä. Psykologia, kuraattoria ja terveydenhoitajaa konsultoidaan tarvittaessa jatko-opintoihin liittyvissä ongelmatilanteissa. Opiskelija on ohjauksessa aktiivinen ja osallistuva toimija.

Opiskelijan lukio-opintojen etenemisen sekä jatko-opintoihin ja työelämään siirtymisen tueksi opiskelija laatii itselleen henkilökohtaisen suunnitelman, joka pitää sisällään opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman. Tämän lisäksi laaditaan tarvittaessa pedagogisen tuen suunnitelma. Opiskelija päivittää suunnitelmiaan oppilaitoksen ohjaushenkilöstön tuella. Aikuisten perusopetuksessa laaditaan opiskelijalle henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Opiskelijan tulee saada tietoa siitä, mitkä ovat eri toimijoiden tehtävät ohjauksen kokonaisuudessa sekä missä asioissa ja miten opiskelija voi saada heiltä tukea. Osaksi opetussuunnitelmaa laaditaan [ohjaussuunnitelma](#), joka osaltaan toimii koko oppilaitoksen ohjaustyön kehittämisen välineenä.

4. Yhteistyö sidosryhmien kanssa

4.1. Periaatteet huoltajien yhteistyön ja osallisuuden vahvistamiseksi

Opiskeluhuollon lähtökohtana on opiskelijan ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen.

Opiskelijahuoltotyö toteutetaan yhteistyössä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa.

Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä otetaan huomioon yhteistyö myös kunnan muiden nuorten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Oppilaitoksen tulee olla aloitteellinen yhteistyössään kotien kanssa. Yhteistyön lähtökohtana on avoin ja yhdenvertainen vuorovaikutus sekä keskinäinen kunnioitus. Yhteistyö tukee opiskelijan oppimisen edellytyksiä, tervettä kehitystä ja hyvinvointia. Sen tarkoituksena on edistää myös huoltajien osallisuutta sekä oppilaitosyhteisön yhteisöllisyyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta. Yhteistyö huoltajien kanssa kuuluu oppilaitosten toimintakulttuuriin.

Opiskelijan yksilölliset edellytykset ja tarpeet ohjaavat yhteistyön toteutusta. Yhteistyössä otetaan huomioon aikuistuvan nuoren ja täysi-ikäisen opiskelijan itsenäisyys ja oma vastuullisuus.

Yhteistyössä huomioidaan myös perheiden moninaisuus ja yksilöllisyys. Huoltajien osaamisen hyödyntäminen yhteistyössä vahvistaa toimintakulttuuria. Yhteistyö korostuu koulutuksen nivelvaiheissa, opintojen suunnittelussa ja huolenpidossa mahdollista tukea tarvitsevasta opiskelijasta. Oppilaitoksen asioiden käsittelyssä sitoudutaan ottamaan mukaan asian etenemisen kannalta tarkoituksenmukaiset verkostot.

4.2. Opiskelijan, huoltajan, kasvatus- ja opetuspalveluiden henkilöstön ja opiskeluhoitopalveluiden osallisuus sekä yhteistyö opiskeluhoollon suunnittelussa, kehittämisessä ja arvioimisessa

Opiskeluhoitosuunnitelma laaditaan yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Yhteisöllistä opiskeluhoollon suunnittelua, toteutusta, kehitetään ja arvioidaan yhteistyössä opetuksen järjestäjän, hyvinvointialueen henkilöstön, opiskelijakuntien ja huoltajien kanssa. Yhteisöllisen

opiskeluhuollon toimintaan, esimerkiksi oppilaitoskohtaisten opiskelijahuoltoryhmien kokouksiin osallistuvat opetuksen järjestäjän ja hyvinvointialueen henkilöstön lisäksi myös opiskelijakuntien edustajat sekä mahdollisuuksien mukaan huoltajien edustaja. Opetuksen järjestäjän (kaupunkitason) opiskeluhuollon ohjausryhmään voi osallistua huoltajien edustaja (esimerkiksi Kouvolan vanhemmat ry) sekä nuorisovaltuuston edustaja.

Oppilaitoksissa yhteistyötä rakennetaan ja ylläpidetään säännöllisellä viestinnällä.

Opiskeluhooltoon liittyviä asioita löytyy sekä oppilaitosten kotisivuilta että erilaista oppaista.

Lisäksi vanhempainilloissa kerrotaan opiskeluhollosta ja kerätään siitä palautetta. Palautetta voidaan kerätä myös erilaisilla kyselyillä.

4.3 Oppilaitoksen henkilöstön perehdyttäminen yhteisöllisessä työssä

Oppilaitoksen rehtori vastaa oppilaitoksensa opiskeluhollosta, henkilöstönsä perehdyttämisestä opiskeluhooltoon ja opiskeluholto-suunnitelmaan sekä erilaisiin toimintatapoihin ongelmatilanteissa. Henkilöstön perehdyttämisessä hyödynnetään oppilaitoskohtaisia tiimikuvauksia, joissa kerrotaan opetuksen järjestäjän henkilöstön sekä hyvinvointialueen opiskeluhooltohenkilöstön roolit ja tehtävät opiskeluhollosta toteuttamisessa. Lisäksi perehdyttämisessä hyödynnetään tämän opiskeluholto-suunnitelman sisältöä ja oppilaitosten julkaisemia lukuvuosi- ja opinto-oppaita. Myös lukion toimintasuunnitelmaa (lukuvuosisuunnitelmaa) hyödynnetään perehdyttämisessä. Tarvittaessa perehdyttämisessä voidaan hyödyntää Kouvolan kaupungin Intro-perehdytysohjelmaa.

4.4 Tiedottaminen

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskelijoilla ja heidän huoltajillaan on tieto oppilaitoksen ja sen opiskelijoiden käytettävissä olevasta opiskeluhollosta. Oppilaitoksen ja opiskeluhollosta henkilökunnalla on velvollisuus ohjata opiskelijaa hakemaan tarvitsemiaan opiskeluhollosta etuuksia ja palveluja (OHL 11 §).

Yhteistyö huoltajien kanssa on monipuolista ja sen toteuttamisen tapoja kehitetään suunnitelmallisesti. Lukiosta ja aikuisten perusopetuksesta koulutusmuotoina ja niiden käytänteistä tiedotetaan huoltajia ja heitä kannustetaan osallistumaan toiminnan kehittämiseen ja yhteistyöhön. Huoltajille tiedotetaan sekä yhteisöllisen että yksilökohtaisen opiskeluhollosta toiminnasta huoltajailloissa ja oppilaitoksen tiedotuskanavissa, kuten kotisivuilla ja opinto-oppaassa. Lisäksi

palveluista voidaan tiedottaa sähköpostilla, tekstiviestein tai puhelimitse. Joissakin tilanteissa viestintä voi tapahtua lukiosihteerin kautta.

Opiskeluhooltoryhmän puheenjohtaja vastaa siitä, että opiskelijoilla ja huoltajilla on mahdollisuus osallistua yhteisöllisen opiskeluhoollon suunnitteluun, kehittämiseen ja sen toiminnan arviointiin.

Ryhmänohjaaja on aina tarvittaessa yhteydessä opiskelijoiden huoltajiin. Erityisesti poissaoloihin reagoiminen on tärkeää ennalta ehkäisevää opiskeluhooltotyötä. Yhteys huoltajaan tulee ottaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Täysi-ikäinen opiskelija voi antaa oppilaitoksen edustajille luvan keskustella asioistaan vanhempansa kanssa.

Kasvatus- ja opetuspalveluiden sekä hyvinvointialueen välisestä tiedonsiirrosta, ks. kappale 7 *opiskeluhoollon tiedonsaantioikeus kymenlaaksossa*.

4.5. Yhteistyö hyvinvointialueen (lastensuojelu, sosiaalipalvelut, erikoissairaanhoido), nuorisopalveluiden, poliisin sekä muiden opiskeluhoollon kehittämisessä tarvittavien tahojen kanssa

4.5.1 Lastensuojeluilmoitus

Opetuksen, terveydenhuollon, opiskeluhoollon henkilöstö on velvollinen tekemään lastensuojeluilmoituksen, mikäli työssään havaitsee lastensuojelullisen huolen. Ilmoitus on tehtävä salassapitosäännösten estämättä. Vaikka työntekijä olisi muuten velvollinen pitämään salassa työssään esiin tulleita asioita, on hänen velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus, jos lapsen tilanne niin vaatii. Lastensuojeluilmoitus tulee tehdä, vaikka lapsi tai perhe kieltää sen tekemisen. Lastensuojeluilmoituksen tekemistä ei saa viivästyttää delegoimalla ilmoituksen tekemistä esimerkiksi esimiehelle. Ilmoituksen tekemiseen on velvoitettu se henkilö, joka on saanut tietää mahdollisesta lastensuojelun tarpeesta.

Ilmoituksen voi tehdä silloin kun havaitsee tai saa tietää sellaisia seikkoja, joiden vuoksi lapsen lastensuojelun tarve on syytä selvittää.

Ilmoituksen tekemisen ja lastensuojelutarpeen selvittämisen taustalla voi olla hyvin erilaisia seikkoja, jotka liittyvät lapsen hoidon ja huolenpidon tarpeeseen, kehitystä vaarantaviin olosuhteisiin tai lapsen omaan käyttäytymiseen, joita ovat muun muassa:

- lapsen tarpeiden laiminlyönti, lapsen heitteillejättö, lapsen pahoinpitely tai seksuaalinen hyväksikäyttö tai niiden epäily tai uhka.
- lapsen hoidossa tai huolenpidossa havaitaan muutoin puutteita tai osaamattomuutta, joka vaarantaa lapsen hyvinvointia.
- lapsesta huolehtivan aikuisen päihde- tai mielenterveysongelmat, jaksamattomuus tai oman hoidon laiminlyöminen tai myös arjen tukiverkon puuttuminen silloin, kun se saattaa vaarantaa lapsen hyvinvointia.
- lapsen oma päihteiden käyttö, mielenterveyden ongelma, rikoksilla oireilu tai lapsen itsetuhoisuus.
- muu lapsen kehitystä vaarantava olosuhde, joka voi olla esimerkiksi lapsen kehitykseen todennäköisesti vaikuttavat vanhemman ja lapsen väliset vakavat vuorovaikutusongelmat, jatkuva koulunkäynnin laiminlyöminen sekä tilanne, jossa lapsi joutuu kantamaan ikätasoonsa nähden suhteetonta vastuuta perheen arjesta esimerkiksi vanhemman sairauden vuoksi.

Joissakin tilanteissa myös perheen erittäin heikko taloudellinen tilanne saattaa vaarantaa lapsen huolenpitoa tai kehitystä, jolloin lapsen tilannetta parannetaan antamalla taloudellista tukea esimerkiksi lastensuojelullisin perustein.

Ilmoitus tulisi tehdä myös havaittaessa edellä lueteltujen lisäksi muita vastaavia syitä, joiden vuoksi lapsen lastensuojelun tarve on syytä selvittää.

Jos on epävarma siitä, tulisiko tietyissä tilanteissa tehdä lastensuojeluilmoitus, voi kysyä neuvoa kunnan lastensuojeluviranomaiselta ilmaisematta lapsen henkilöllisyyttä.

Tärkeintä on, että ilmoitus tehdään viipymättä. Sen arviointi, johtaako ilmoitus kiireellisiin toimenpiteisiin, kuuluu sosiaalihuollon ammattilaisille. Uuden lastensuojelulain hengen mukaisesti ilmoituskynnys on matala.

Ilmoitusvelvollisilla ei ole lain mukaan harkintavaltaa, jonka perusteella he olisivat oikeutettuja siirtämään lastensuojeluilmoituksen tekemistä sen vuoksi, että itse arvioivat, ettei ilmoitus

todennäköisesti tule johtamaan välittömiin lastensuojelutoimenpiteisiin, esim. kiireelliseen sijoitukseen.

Lastensuojeluilmoituksen tekemistä ei myöskään voi viivästyttää tai jättää tekemättä sillä perusteella, että arvioi jonkun muun tahon jo tehneen samasta asiasta ilmoituksen. Toisen tahon ilmoitusvelvollisuus ei poista omaa ilmoitusvelvollisuutta. Usean tahon kautta saadut tiedot auttavat sosiaalitoimea muodostamaan asiasta kokonaiskuvan. Ilmoitusten kautta sosiaalitoimi saa myös tarvittavat yhteystiedot tietojen mahdollista tarkistamista varten.

Ilmoitusvelvollisuutta ei myöskään poista se, että ilmoitusvelvollinen taho tietää varmuudella, että kyseinen lapsi tai perhe on jo lastensuojelun asiakkaana. Ilmoitus ei tällöin käynnistä uuden lastensuojelutarpeen arvion tekemistä, mutta se voi johtaa asiakkaan tilanteen uudelleen arviointiin ja mahdollisesti kiireellisesti toteutettaviin toimenpiteisiin. Sen sijaan tietoja, jotka ovat jo käyneet ilmi yhteisessä verkostopalaverissa tms., ei tarvitse erikseen ilmoittaa lastensuojeluun.

Lastensuojeluilmoitus tehdään ensisijaisesti Kymenlaakson hyvinvointialueen sähköisen linkin kautta ([Lapsen ja perheen tilanteen arviointi - Kymenhva](#), vaatii lapsen henkilötunnuksen) tai lomakkeella joko postitse tai salatulla sähköpostilla. Tarpeen vaatiessa ilmoituksen voi tehdä myös puhelimitse.

Lastensuojeluilmoitusta tehtäessä on hyvä sisällyttää ilmoitukseen ainakin ne lasta koskevat henkilötiedot, jotka ovat ilmoittajan tiedossa. Lisäksi ilmoitukseen on sisällytettävä syy ilmoituksen tekemiselle, tarkoittaen esimerkiksi perusteita ja tapahtumia, joiden vuoksi ilmoitus tehdään. Lastensuojeluilmoituksen tekijä voi lisätä ilmoitukseen myös maininnan siitä, ovatko lapsi ja hänen huoltajansa tietoisia siitä, että ilmoitus tehdään.

4.5.2 Opetustoimen ja Kaakkois-Suomen poliisin ennalta estävän toiminnan ryhmän kanssa tehtävä yhteistyö

Selvissä uhka-, vaara- ja hätätilanteissa otetaan välittömästi yhteyttä hätäkeskukseen 112.

- Pääsääntöisesti poliisiasioita ovat: uhkaukset ja uhkatilanteet, väkivaltatilanteet, huoltajan tai oppilaan/opiskelijan rattijuopumus ja huumausaineiden hallussapito ja levittäminen.

- Opiskelijoiden väliset fyysiset ja henkiset väkivaltatilanteet ovat asianomistajarikoksia, joissa oppilaitos tiedottaa tapahtuneesta huoltajia. Rikosilmoituksen ensisijaisia tekijöitä ovat huoltajat tai täysi-ikäinen teon kohteena ollut nuori. Myös oppilaitoksessa tulee arvioida rikosilmoituksen tekeminen tapahtumasta.
- Seksuaalisen hyväksikäytön ja lapsen pahoinpitelyn epäilytilanteissa oppilaitos toimii erillisen ohjeen mukaisesti. Se kuka tiedon on saanut, tekee tutkintapyynnön poliisille ja lastensuojeluilmoituksen, jos kyseessä on alaikäinen lapsi tai nuori.

2. Jokainen oppilaitosta koskettava tavanomaisesta poikkeava tilanne edellyttää tapauskohtaista harkintaa ja arviointia. Epäselvissä ja kiireettömissä tilanteissa tulee ensin käyttää apuna oppilaitoksen opiskeluhuollon asiantuntemusta.

3. Poliisi harkitsee tarkasti, milloin jalkautuminen oppilaitokseen on tarkoituksenmukaista. Oppilaitoksen omat toimenpiteet ovat ensisijaisia toimia kiusaamiseen, rasismiin ja seksuaaliseen häirintään liittyvissä tilanteissa sekä omaisuuteen kohdistuvissa vahingollisissa teoissa.

4. Ankkuripoliisitoimintaa toteuttavat poliisit eivät toteuta yksittäisiä oppitunteja tai tietoiskuja. Mikäli oppilaitoksella on tällaisia toiveita tai tarpeita, ne voi lähettää Kaakkois-Suomen poliisilaitokselle.

5. Kiireettömissä ja epäselvissä tilanteissa oppilaitoksen rehtori voi aina konsultoida poliisia.

5. Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

5.1 Yleistä

Kiusaaminen voi ilmetä opiskelijoiden välisenä tai opiskelijoiden ja henkilökunnan edustajan välillä. Mikäli yhdelle ja samalla opiskelijalle on toistuvasti aiheutettu harmia, haittaa tai paha mieltä, on kyseessä selkeästi kiusaaminen. Tällöin opettajat ja opiskeluhuoltohenkilöstö selvittävät tapauksen. Esimiehen saadessa tiedon työntekijän tai opiskelijan kokemasta kiusaamisesta hän puuttuu asiaan välittömästi.

Väkivaltaa on paitsi fyysinen myös henkinen väkivalta. Väkivalta on aggressiivista käyttäytymistä, jonka tarkoituksena on aiheuttaa vahinkoa ja/tai epämukavuutta kohteeksi joutuneille, olivatpa he sitten tarkoituksellisia kohteita tai vain sattumalta paikalla. Riippumatta siitä, keneen väkivalta kohdistuu, väkivaltilanteeseen tulee puuttua aina. Ruumiillinen väkivalta, toisen terveyden vahingoittaminen, täyttää rikoslain pahoinpitelyrikoksen tunnusmerkistön ja siitä voi seurata rangaistus. Pahoinpitely on virallisen syytteen alainen rikos, jonka poliisi tutkii aina, vaikkei kohde tätä vaatisikaan. Myös oppilaitos voi olla tällaisessa tapauksessa ilmoituksen tekijä.

Seksuaalinen häirintä ja ahdistelu määritellään ei-toivotuksi ja yksipuoliseksi joko fyysiseksi tai sanalliseksi seksuaaliväritteiseksi käyttäytymiseksi, joka on kohteelle vastentahtoista ja herättää kielteisiä tunteita. Myös seksuaalinen ahdistelu on rangaistavaa rikoslain 20 luvun mukaisesti.

5.2 Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen

5.2.1 Kiusaamisen ja häirinnän estäminen ja siihen puuttuminen

Oppilaitoksen toimintakulttuurin tulee olla kiusaamista, väkivaltaa ja häirintää ehkäisevä. *Lukiolain 40.3 §:ssä ja perusopetuslain 29.3 §:ssä säädetty suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista on laadittu Kouvolan lukiokoulutuksessa. [Suunnitelma](#) sisältää opetushallituksen valtakunnallisissa lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteissa määräämät asiat, kuten:*

- menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämisvastuut, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamismenettelyt
- suunnitelman opiskelijan tuesta opetuksen epäämistilanteissa epäämisen aikana ja opetukseen palatessa
- periaatteet hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamiseen kurinpitotoimia käytettäessä.
- henkilökunnan perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä
- suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpitotoimista tiedottaminen eri tahoille
- yhteistyö eri viranomaistahojen ja huoltajien kanssa

- menettelytavat suunnitelman seurantaan sekä sen toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointia varten.

Aikuisten perusopetuksessa noudatetaan soveltuvin osin perusopetuksen kurinpitosuunnitelmaa.

Opiskelijoiden väliset kiusaamistilanteet pyritään tunnistamaan mahdollisimman varhain, ja opettaja sekä muu henkilöstö on velvoitettu puuttumaan havaitsemiinsa tilanteisiin viipymättä. Opiskelijoiden väliseen väkivaltaan puuttuu se aikuinen, joka näkee tapahtuman ensimmäisenä tai jolle siitä ensimmäisenä kerrotaan. Opiskelijoita rohkaistaan kertomaan kokemastaan kiusaamisesta, ja heitä rohkaistaan ottamaan kiusaaminen puheeksi myös tilanteen sivustaseuraajan roolissa. Opiskelijoita rohkaistaan kertomaan kiusaamisesta sekä oppilaitoksessa että kotona. Kaikilla opiskelijoilla ja heidän huoltajillaan pitää olla tiedossa, kehen voi olla yhteydessä, mikäli kiusaamista ilmenee. Kiusaamista havaittaessa oppilaitoksessa selvitetään kiusaamisteot, ja puututaan kiusaamiseen tasapuolisesti ja johdonmukaisesti opettajan, ja tarvittaessa myös rehtorin toimesta. Selvittämisessä keskustellaan osapuolten, ja tarvittaessa kaikkien osapuolten huoltajien kanssa, sekä sovitaan tilanteen seurannasta.

Tapauksen käsittelyä jatketaan tarvittaessa yhteistyössä opiskeluhuollon kanssa. Opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle (LL 40.7 § ja POL 29.7 §). *Kiusaamiseen ja häirintään puuttumisessa on ohjeistusta myös Kouvolan lukioiden yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmassa.*

5.2.2 Toimintamalli väkivaltatilanteessa

- o Puutu tilanteeseen, pyydä apua
- o Arvioi, tarvitaanko välitön ensiapu
 - o Ohjaus terveydenhoitajalle tai
 - o Soita 112
- o Ilmoittaminen rehtorille
- o Selvittely opiskelijoiden kanssa, mikäli mahdollista (kaksi aikuista selvittelemässä)
 - o Selvittelyn kirjaaminen
- o Yhteys osallisena olleiden opiskelijoiden huoltajiin puhelimitse

- Huoltaja tulee tarvittaessa oppilaitokseen
 - Kerrotaan huoltajalle tapahtuneesta, miten oppilaitos toimii ja mitkä ovat huoltajan mahdollisuudet toimia
 - Lastensuojeluilmoitus
 - Rikosilmoitus
 - Mahdollisesti kotiuttaminen loppupäiväksi
 - Lähettäminen terveydenhoitajalle tai lääkäriin
 - Oppilaitoksen käytettävissä olevat kurinpitokeinot.
- Ilmoittaminen tapahtumasta kasvatuksen ja opetuksen hallintoon
- Tarvittavat jatkoselvittelyt (tilanteesta riippuen esim. seuraavana päivänä)
- Dokumenttien kerääminen (selvittely, jatkotoimet, tehdyt ilmoitukset)
- Seurannasta sopiminen
- Opiskeluhuollollisista toimista sopiminen
- Rehtori harkitsee tiedottamisen tarpeen mukaan Wilma-viestinä kaikille huoltajille
 - Yleisellä tasolla, salassapitoa loukkaamatta esim. tilanteessa, jossa on jouduttu tilaamaan ambulanssi
- Tarvittava tilanteen läpikäynti luokassa / luokissa
- Tilanteen läpikäyminen henkilöstön kanssa

5.3 Kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemisen käsittely oppilaitosryhmä- ja yksilötasolla

Oppilaitostasolla tarjotaan lukion henkilökunnalle perustietoa kiusaamisesta ja siihen puuttumisesta sekä sitoutetaan koko henkilökunta kiusaamisen vastaiseen työhön. Ryhmätasolla pyritään vaikuttamaan opiskelijoihin niin, että he kiusaajan kannustamisen sijaan asettuisivat tukemaan kiusattua ja osoittaisivat, etteivät hyväksy kiusaamista. Oppilaitoskohtaisella opiskeluhoitotyöryhmällä on tärkeä rooli kiusaamisen ehkäisemisessä, sen seurannassa sekä kiusaamisen vastaisten toimintamallien luomisessa. Opiskelijoiden tasolla keskitytään esille tulevien kiusaamistapauksien mahdollisimman tehokkaaseen selvittelyyn. *Yhteydenotosta huoltajiin kiusaamistapauksissa ks. kappale 5.2.1.*

5.4 Yhteistyö huoltajien kanssa

Oppilaitos pyrkii huolehtimaan siitä, ettei kukaan joudu systemaattisen kiusaamisen kohteeksi. Parhaaseen lopputulokseen päästään toimivalla työnjaolla kodin ja oppilaitoksen välillä sekä tarvittaessa yhteistyöllä. *Yhteydenotosta huoltajiin kiusaamistapauksissa ks. kohta 5.2.1.*

5.5 Yksilöllinen tuki, tarvittava hoito, muut toimenpiteet ja jälkiseuranta sekä teon tekijän että sen kohteena olevan osalta

Mikäli kiusaaminen on ollut toistuvaa ja aiheuttanut harmia, haittaa tai pahaa mieltä, kiusaamistapaus käsitellään yhteisesti sovitulla tavalla. Kiusaaminen voi olla oire nuoren turvallista ja tasapainoista kasvua häiritsevästä tekijästä tai tapahtumasta oppilaitoksen ulkopuolella, esim. kotona. Kiusaamisen jatkuessa puuttumisesta huolimatta asian käsittelyyn otetaan tarvittaessa mukaan opiskeluhooltohenkilöstö ja lastensuojeluviranomaiset alaikäisen kohdalla.

Opiskeluhooltohenkilöstön mukaan ottamisesta sovelletaan kappaleissa 3.2 (opiskelijan ohjaaminen opiskeluhooltopalveluihin) ja 3.4 (monialainen asiantuntijaryhmä) esitettyjä menettelyjä.

5.6 Yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa

Kiusaaminen on rikollista toimintaa, kun se täyttää lainsäädännössä rikokselle mainitut tunnusmerkit mm. seksuaalinen ahdistelu, laiton uhkaus, lievä pahoinpitely, pahoinpitely, kunnianloukkaus tai törkeä kunnianloukkaus voivat tulla kyseeseen. Kiusaajan rikoskumppanina, avunantajana tai yllyttäjänä toimiminen ovat myös lain mukaan rangaistavia tekoja.

Rikostapauksissa sovelletaan *rikoslakia 39/1889*. Epäselvissä tapauksissa otetaan yhteyttä poliisiin. *Yhteistyöstä viranomaisten kanssa myös kappaleessa 4.5.*

5.7. Suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille

Oppilaitos perehdyttää henkilöstön, opiskelijat, huoltajat ja yhteistyötahot tässä opiskeluhooltosuunnitelmassa mainittuun suunnitelmaan opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Opiskeluhoollon ohjausryhmä koordinoi perehdyttämisen ja tiedottamisen.

5.8. Suunnitelman päivittäminen, seuranta ja arviointi

Opiskeluhuollon ohjausryhmä määrittelee suunnitelman päivittämisen, seurannan ja arvioinnin

5.9. Toiminta äkillisissä kriiseissä sekä uhka- ja vaaratilanteissa

5.9.1. Kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat äkillisissä kriisitilanteissa

Kriisi-, uhka- ja vaaratilanteisiin on varauduttu luomalla erilaisia toimintamalleja. Toimintamalli helpottaa johdonmukaista toimintaa kriisitilanteessa. Koko henkilökunnan on tiedettävä, miten kriisitilanteissa toimitaan.

Uhka- ja vaaratilanteisiin varaudutaan harjoittelemalla ennalta erilaisia tilanteita. Uhka- ja vaaratilanteita ennaltaehkäistään arvioimalla, tunnistamalla ja poistamalla riskitekijöitä systemaattisesti.

5.9.2. Johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako erilaisissa kriisitilanteissa ja niihin varautumisessa

Kriisi- uhka- ja vaaratilanteissa oppilaitoksen toimintaa johtaa rehtori. Oppilaitoksen turvallisuusvastaava päivittää ja ylläpitää oppilaitoksen turvallisuuteen liittyviä ohjeita. Turvallisuusvastaava toteuttaa turvallisuutta edistävät toimenpiteet ja harjoitukset. Oppilaitoksen johtosuhteet kriisi-, uhka- ja vaaratilanteissa on määritetty.

Kriisi-, uhka- ja vaaratilanteissa oppilaitos toimii viranomaisten antamien määräysten mukaisesti.

5.9.3. Sisäisen ja ulkoisen sekä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän välisen tiedottamisen ja viestinnän periaatteet

Kouvolan kaupungille on luotu oma kriisiviestintäsuunnitelma, jonka tavoitteena on varmistaa onnistunut kriisin aikainen viestintä etukäteen suunnittelemalla ja vastuuttamalla viestintää

kriisitilanteessa. Kriisitilanteessa noudatetaan samoja viestinnän periaatteita kuin normaaliolojen viestinnässä kiinnittäen kuitenkin erityistä huomiota mahdollisemman tehokkaaseen ja nopeaan viestintään.

Yleisperiaate on, että toimintaa johtava viranomainen vastaa viestinnän sisällöstä ja muut viranomaiset tukevat viestintävastuussa olevaa. Kukin viranomainen tiedottaa omista toimenpiteistään sovitulla tavalla sekä vastaa tiedonkulusta omassa organisaatiossaan. Onnettomuustilanteessa tiedotusvastuu on pelastustoimintaa johtavalla pelastusviranomaisella ja tutkintaa koskevissa asioissa poliisilla.

Sisäisestä viestinnästä oppilaille ja henkilökunnalle kriisitilanteessa vastaa rehtori. Oppilaitoksen sisäinen viestintävastuu kriisi-, uhka- ja vaaratilanteissa on määritetty.

Esimiehet vastaavat sisäisestä viestinnästä omia alaisiaan kohdanneiden kriisitilanteiden osalta.

Oppilaitos ei tiedota, eikä anna mitään tietoja medialle opiskelijoita tai työntekijöitä koskevista asioista. Ainoastaan omaisilla tai viranomaisilla on oikeus keskustella asiasta median kanssa, mikäli he niin päättävät.

5.9.4. Psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen

Opiskelijoiden psykososiaalisesta tuesta ja sen organisoimisesta vastaa yksilötason kriisitilanteissa oppilaitoksen opiskeluhoollon henkilöt. Oppilaitoksen rehtori johtaa yksikössä kriisityötä. Yhteisö- ja kaupunkitason psykososiaalista tukea suunnitellaan ja organisoidaan yhdessä psykososiaalisen opiskeluhoollon johdon kanssa. Oppilaitosyhteisöä koskettavaan kriisiin reagoiminen on kriisitilanteessa ensisijaisesti yksiköiden opiskeluhoollon tehtävä. Tarvittava jälkihoito järjestetään psykososiaalisen opiskeluhoollon toimijoiden ja kouluterveydenhuollon sekä oppilaitoksen ulkopuolisten yhteistyötahojen suunnitelmallisena yhteistyönä.

Äkillisessä kriisissä opiskelija saa välittömän henkisen ympärivuorokautisen kriisiavun perusterveydenhuollon sosiaali- ja kriisipäivystyksestä. Sosiaali- ja kriisipäivystys järjestää opiskelijalle myös mahdollisuuden äkillisissä kriiseissä jälkipuinti-istuntoon noin viikon sisällä tapahtuneesta. Opiskelijalla on mahdollisuus käsitellä tapahtuneeseen liittyviä ajatuksia ja tunteitaan edelleen oppilaitoksessa opiskeluhoollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Tätä mahdollisuutta voi tarjota opiskelijalle kuka tahansa oppilaitoksen henkilökunnasta.

5.9.5. Suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille

Oppilaitoksen henkilöstön, opiskelijoiden, huoltajien ja yhteistyötahojen tulee olla perehtyneitä toimintaohjeisiin kriisi-, uhka- ja vaaratilanteissa. Oppilaitos toimii kriisi-, uhka- ja vaaratilanteisiin liittyvissä suunnitelmissa yhteistyössä viranomaisten kanssa.

5.9.6. Toimintavalmiuksien harjoittelu

Oppilaitos järjestää säännöllisesti ja monipuolisesti eri uhka- ja vaaratilanteisiin harjoituksia. Harjoitukset toteuttaa oppilaitoksen turvallisuusvastaava.

5.9.7. Suunnitelman arviointi ja päivittäminen

Oppilaitoskohtaiset osiot arvioidaan ja päivitetään vuosittain osana lukuvuosisuunnitelmaa.

6. Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen (omavalvonta)

6.1. Yleistä

Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman asioita voidaan tarkentaa oppilaitoksen toimintasuunnitelmassa (lukuvuosisuunnitelmassa). Toimintasuunnitelman oppilaitoskohtaiset osiot päivitetään ja arvioidaan vuosittain. Oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitoryhmän puheenjohtaja vastaa siitä, että henkilöstö, opiskelijat ja heidän huoltajansa perehdytetään opiskeluhoitosuunnitelmaan ja heille annetaan mahdollisuus arvioida suunnitelma toteutumista.

Opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman toteutumista seurataan monialaisen opiskelijahuoltoryhmän toimesta säännöllisesti.

6.2. Seurattavat asiat

Opiskeluhuollon ohjausryhmä määrittelee tarvittaessa kaupunkikohtaisesti erikseen seurattavat asiat.

6.3. Tietojen kokoamiseksi käytettävät menetelmät

Tietojen kokoamiseen osallistetaan koko oppilaitoksen henkilöstö.

Opiskeluhuollon ohjausryhmä määrittää arviointimenetelmät.

6.4. Seurannan aikataulu

Oppilaitoskohtaisten arviointien tulee olla valmiina vuosittain kesäkuun loppuun mennessä.

6.5. Seurannan vastuussa oleva taho

Seurannasta vastaa opiskeluhuollon ohjausryhmä.

6.6. Seurantatietojen käsittely ja niiden hyödyntäminen opiskeluhuollon kehittämisessä

Opiskeluhuollon ohjausryhmä käsittelee seurantatiedot ja koordinoi niiden hyödyntämisen opiskeluhuollon kehittämisessä

Oppilaitoskohtaisesta arvioinneista työstetään kooste opiskeluhuollon ohjausryhmälle vuosittain käsiteltäväksi syksyn kokouksessa.

6.7. Keskeisistä tuloksista tiedottaminen opiskelijoille, huoltajille ja tarvittaville yhteistyökumppaneille

Opiskeluhuollon ohjausryhmä antaa ohjeet tiedottamisesta opiskelijoille, huoltajille ja tarvittaville yhteistyökumppaneille.

7. Opiskeluhuollon tiedonsaantioikeus Kymenlaaksossa

Opiskeluhuollon tiedonsiirrossa noudatetaan *tiedonsiirron ”ovimallia”*.

Opiskeluhuollossa koulutuksen järjestäjän hallussa olevat tiedot ja asiakirjat jaetaan Kymenlaakson hyvinvointialueella kolmeen kategoriaan tietoja luovutettaessa:

- 1) Henkilötiedot, joiden käsittelemiseen opiskeluhuollon palveluissa on oikeus, sekä muut julkiset tiedot. Nämä tiedot annetaan pyydettyinä.
- 2) Viranomaisten sisäiseen työskentelyyn ja oppilaitoksen turvallisuuteen liittyvät tiedot. Nämä tiedot jaetaan harkinnanvaraisesti.
- 3) Salassa pidettävät tiedot erillisellä tietopyyntölomakkeella. Nämä tiedot annetaan lakiperusteella tai opiskelijan/huoltajan suostumuksella.

Kategoriaan 1 kuuluvia tietoja ovat esimerkiksi luokkien työjärjestykset, oppilaitoksen henkilökunnan yhteystiedot, oppilaitoskohtainen opiskeluhoitosuunnitelma, opiskelijalistat (pl. erityisen tuen pienryhmät), opiskelijan ja huoltajan yhteystiedot sekä opiskelijan numeeriset koe- ja todistusarvosanat.

Kategoriaan 2 kuuluvia tietoja ovat esimerkiksi oppilaitoksen tiedotteet, oppilaitoksen kriisisuunnitelma, oppilaitoskohtaisen yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän muistiot.

Kategoriaan 3 kuuluvia tietoja ovat esimerkiksi erityisen tuen pienryhmien opiskelijalistat, opiskelijan tuntimerkinnot, opiskelijan pedagogiset asiakirjat ja opiskeluhoitokertomukset.

Koulutuksen järjestäjä antaa tarkemmat ohjeet tietopyyntölomakkeen käytöstä.

Wilma-Primus ei ole opiskeluhuollon henkilöstön käytössä 1.1.2023 alkaen. Opetuksen järjestäjälle on oma ohjeistus tiedottamisesta.